

Vi som står bakom förslagen för ökad fritidsodling

Tillsammans driver vi innovationsplattformen ”Mat till alla – nära och tillsammans” med finansiering från Vinnova. Vår mission är:

”År 2030 ska Sverige vara tillräckligt självförsörjande på livsmedel för att hela befolkningen ska klara 30 dagar utan tillgång till importerade insatsvaror eller livsmedel utan att ge avkall på kraven på hållbar produktion.”

Vi vill att alla i Sverige ska vara delaktiga i lokal matproduktion genom att odla, investera i eller konsumera lokalt producerad mat till rimliga priser.

Har du tankar/förslag om hur vi kan stärka fritidsodlingen?

Marek Roleneč
FOR

marek.roleneč@for.se

Eva Johansson
Coompanion

eva.johansson@coompanion.se

Med finansiering från:

VINNOVA

COOMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

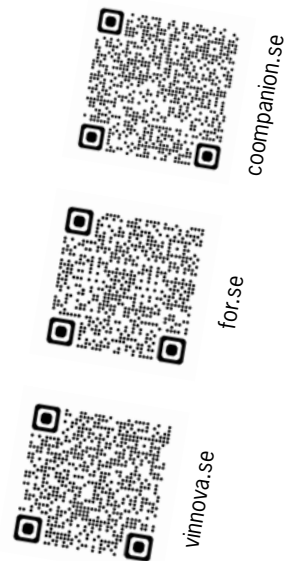

Civilförsvarsförbundet

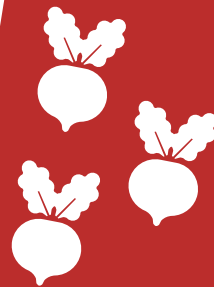

MIKRO
FONDEN

© 2025 Coompanion och FOR. Foto iStock. Form Charlotta Rahm. Tryck LTAB Linköpings Tryckeri AB.

” Dagens livsmedelssystem behöver förändras för att vi ska klara av att vårda miljön och människors hälsa men också för att stå starkare tillsammans i tider av kris.

FOR
FRITIDSODLINGENS RIKSORGANISATION

COOMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

Tillsammans kan vi stärka Sveriges livsmedelsberedskap

500 000
svenskar önskar
få odlingsmöjligheter

Därför är det viktigt att stimulera fritidsodlingen!

Fritidsodlingen kan producera mat även i tid av kris när gränser stängs, bränsle, el och gödsel blir bristvaror och internet slutar fungera. Fritidsodlare finns i hela landet och är ofta en del av lokala sociala nätverk. Vi kan snabbt ställa om och odla mer och hjälpa fler att komma i gång. Tillsammans bidrar fritidsodlarna till trygghet, bättre fysisk och psykisk hälsa samtidigt som vi ökar den biologiska mångfalden.

Så kan samhället stötta fritidsodlingen för ökad livsmedelsberedskap – förslag för att utveckla fritidsodlingen, i privata trädgårdar, koloniträdgårdar och tillsammansodlingar.

5,3 miljoner
odlar något ätbart i sin trädgård

Fritidsodlingen är en underutnyttjad resurs – med potential

En resurs som med ganska små medel kan stimuleras att öka och därmed producera en betydande mängd livsmedel främst för egen konsumtion.

Drygt sju miljoner svenskar har tillgång till någon form av odlingsplats. Fritidsodlare odlar redan ätbart på större areal än den yrkesmässiga trädgårdsodlingen. Med ökad kunskap, mark och tid kan skörden från denna folkrörelse sannolikt mångdubblas. Fritidsodlingen har en stor outnyttjad potential som kan gynna hela samhället.

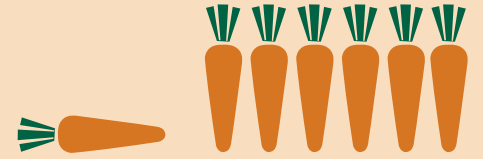

Förslag för ökad fritidsodling och produktion av ätbart

Förslagen har arbetats fram genom intervjuer med ett 30-tal personer inom forskning, politik, kommunal verksamhet, utbildning, omställningsrörelsen och ett flertal fritidsodlare. Samt genom 1000 enkätsvar från medlemmar i FOR:s medlemsorganisationer, riksdagsledamöter och kommuner.

Detta kan kommuner göra

- Förenkla regler och ta bort avgifter för kompostering av hushållsavfall.
- Inrätta kommunala odlingsamordnare som samordnar marktillgång och kunskap
- Tydligt integrera fritidsodlingen i den kommunala samhällsplaneringen, till exempel genom marktillgång, vattenförsörjning, förvaringsmöjligheter och gemensamma växthus.
- Samverka med fritidsodlingens organisationer lokalt för att utveckla odlingen för gemensam nytta.

Detta kan staten göra

- Ge fritidsodlingen ökad status genom att ställa krav på att mark och andra resurser för odling ska ingå i planeringen av nya bostadsområden.
- Ge möjligheter till ”grön skatteväxling” som: sänkt moms, utvecklat RUT-avdrag, avdrag för arrenden och odling som friskvård.
- Stärk stödet till fritidsodlingens organisationer och folkbildningen för att öka kunskapen om odling, förvaring och förädling genom medborgarutbildningar.
- Kunskap om odling, förvaring och förädling förs in i grundskolans läroplaner.